

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2789

Vragen van de leden **Kamminga** en **Brekelmans** (beiden VVD) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Rechtsbescherming over *het bericht «Zelensky wil actie tegen Russische gokbedrijven op Curaçao»* (ingezonden 19 april 2023).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 2 juni 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2543.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Zelensky wil actie tegen Russische gokbedrijven op Curaçao»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Was u op de hoogte van het feit dat Oekraïne een aantal op Curaçao gevestigde gokbedrijven op de sanctielijst heeft geplaatst? Zo ja, in hoeverre is dit onderwerp van gesprek tussen u en uw Curaçaoose ambtsgenoot?

Antwoord 2

Nederland is gehouden aan VN- en EU-sancties. Oekraïne neemt sancties op zelfstandige basis aan. De op gokbedrijven gerichte sancties zijn door Oekraïne niet actief gedeeld met Nederland. Nederland heeft kennisgenomen van de door Oekraïne gepubliceerde sanctielijst. Zelfstandig door derde landen aangenomen sancties zijn normaliter geen onderwerp van gesprek tussen Nederland en Curaçao, maar naar aanleiding van het bovengenoemde artikel is er wel contact geweest met Curaçao.

¹ Follow the Money (18-04-2023). «Zelensky wil actie tegen Russische gokbedrijven op Curaçao», via: <https://www.ftm.nl/artikelen/curacao-gokbedrijven-doorn-in-oog-oekraïne?share=ePiBq-7wN%2BNhVdS3aqphgovlxM6ZbUkxvm1%2FJObzh3cXvp-OXglF9%2BgrYvOOXFzus%3D>

Vraag 3

Waaruit bestaat het in het artikel benoemde contact van het Minister van Buitenlandse Zaken met Oekraïne en andere internationale partners en wat is de inzet vanuit Nederland m.b.t. de opgelegde sancties aan gokbedrijven gevestigd op Curaçao? Kan er een nadere toelichting worden gegeven op wie de andere internationale partners zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het kabinet is voortdurend in gesprek met Oekraïne en andere gelijkgestemde landen (o.a. EU-lidstaten, G7-leden) over maatregelen om de druk op Rusland zo groot mogelijk te maken.

Specifiek over deze maatregelen vindt nader contact met Oekraïne plaats om de precieze inhoud en reikwijdte vast te stellen. Ook is er aanvullend contact met de Curaçaose autoriteiten omdat het in eerste instantie aan de bevoegde autoriteiten aldaar is om de huidige situatie verder in kaart te brengen en eventuele stappen te overwegen.

Vraag 4

Kunt u aangeven in hoeverre er toezicht plaatsvindt op gokbedrijven die via brievenbusfirma's op Curaçao zijn gevestigd? Welke maatregelen zijn de afgelopen jaren getroffen om het toezicht op gokbedrijven op Curaçao te verbeteren? Welke maatregelen heeft u zelf getroffen en welke maatregelen zijn getroffen door het land Curaçao?

Antwoord 4

Curaçao is een autonoom land binnen het Koninkrijk en heeft eigen kansspelwet- en regelgeving. De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het aanbod van alle kansspelen vallen binnen de autonomie van het land Curaçao. Dit geldt ook voor toezicht en handhaving op de trustsector in Curaçao. Nederland heeft hierin geen rol, er zijn zodoende ook geen maatregelen getroffen door Nederland.

Wel zijn de hervormingen van de kansspelsector onderdeel van het gezamenlijk afgesproken landspakket Curaçao. Dit betreft maatregelen H2 en H19². De uitvoering van de maatregelen ligt bij Curaçao. Curaçao en Nederland – via de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) – monitoren gezamenlijk de voortgang van de hervormingsmaatregelen. Nederland toetst aan de afspraken in het Landspakket en verleent op een aantal gebieden technische assistentie. De overheid van Curaçao werkt onder deze maatregelen aan nieuwe kansspelwetgeving waarin onder andere een einde moet komen aan het master – sublicentiesysteem. Ook wordt er onder de nieuwe wet voorzien in een nieuwe toezichthouder op de kansspelen met meer bevoegdheden dan de huidige. Beoogd wordt dat deze toezichthouder ook toezicht gaat houden op de offshore kansspelsector in het land.

Vraag 5

Heeft u een idee hoeveel gokbedrijven een Curaçaose licentie hebben? Kunt u aangeven of er naast de gokbedrijven die door Follow the Money worden genoemd nog meer gokbedrijven gevestigd op Curaçao op de sanctielijst van Oekraïne staan? Indien dit niet het geval is, bent u bereid om dit aantal in kaart te brengen?

---

² H2: Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.

H19: Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdspad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste:

1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken.
2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten.
3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.

Antwoord 5

Er zijn vijf bedrijven met een licentie van de Curaçaose overheid (masterlicenties). De vijf masterlicentiehouders hebben hun licentie gedeeld met vele andere bedrijven (sub licentiehouders). De overheid van Curaçao heeft slechts beperkt inzicht in de aantallen sublicentiehouders en van wie deze bedrijven zijn. De namen van de vijf masterlicentiehouders komen zelf niet voor op de sanctielijst van Oekraïne. In aanloop naar de inwerkingtreding van de nieuwe Landsverordening op de Kansspelen zet Curaçao stappen om beter inzicht te krijgen in de aanbieders van offshore kansspelen die worden aangeboden onder Curaçaose (sub)licenties. Onder de nieuwe Landsverordening worden alle partijen vergunningplichtig waardoor een duidelijker beeld ontstaat.

Vraag 6

Heeft u een idee hoe hoeveel sublicenties er door masterlicentiehouders op Curaçao worden uitgegeven? Hoe is het toezicht hierop geborgd en hoe kan dit toezicht beter vorm worden gegeven?

Antwoord 6

De huidige werkwijze van de offshore kansspelsector vanuit Curaçao wordt gekenmerkt door een niet transparant systeem van master- en sublicentiehouders. De masterlicenties zijn door de overheid verstrekt, maar de sublicenties niet. Het is onduidelijk hoeveel vergunningen er precies verleend zijn, wie de vergunninghouders zijn en in welke landen deze aanbieders actief zijn. Een gebrek aan toezicht houdt een dergelijke werkwijze mede in stand. Curaçao onderkent de onwenselijkheid van deze situatie en werkt daarom, als onderdeel van het Landspakket Curaçao, aan het opstellen van nieuwe kansspelwetgeving die onder andere voorziet in de oprichting van een nieuwe toezichthouder, de Curaçao Gaming Authority (CGA), die ook toezicht zal gaan houden op de offshore kansspelsector. Ook moet er onder de nieuwe wet een einde komen aan het master-sub-licentiesysteem en zullen alle geïnteresseerde bedrijven een (nieuwe) vergunning aan moeten vragen bij de CGA als opvolger van de Curaçao Gaming Controle Board (CGCB). Op deze manier zal de overheid van Curaçao beter toezicht kunnen houden en inzicht hebben in wie de vergunningshouders zijn.

Vraag 7

Kunt u aangeven wat precies de criteria zijn voor de sancties die door Oekraïne worden opgelegd richting bedrijven die «tegen het belang van Oekraïne» hebben gehandeld? Is de Nederlandse regering voornemens om zelf maatregelen te nemen of sancties aan bedrijven met Russische banden gevestigd op Curaçao op te leggen, conform de oproep van Oekraïne aan Europese landen om ook maatregelen te nemen? Indien dit het geval is, waar bestaan deze maatregelen uit?

Antwoord 7

Oekraïne neemt sancties op zelfstandige basis aan. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 vindt aanvullend nader contact met Oekraïne plaats om de precieze inhoud en reikwijdte van de maatregelen verder in kaart te brengen. Voorts doet Curaçao nader onderzoek naar de genoemde bedrijven. Indien dit niet leidt tot vervolgstappen waar deze wel op zijn plaats zouden zijn, kan ook ander instrumentarium worden overwogen, zoals het verkennen van EU-sancties.

Vraag 8

Spaanse autoriteiten hebben de afgelopen twee jaar voor 87 miljoen euro aan boetes opgelegd aan gokbedrijven die op Curaçao gevestigd zijn omdat deze bedrijven zich niet aan de regels hebben gehouden. Hoe staat het met de invoering van een onafhankelijke toezichthouder voor online kansspelen op Curaçao? Kunt u een overzicht geven van de contacten die Nederland en Curaçao hierover hebben gevoerd en wat is het huidige standpunt van Curaçao met betrekking tot het invoeren van een onafhankelijke toezichthouder?

Antwoord 8

Curaçao faciliteert een offshore kansspelsector. Dit houdt in dat aanbieders met een Curaçaose vergunning overal ter wereld online kansspelen aan mogen bieden, behalve in Curaçao zelf. Een aantal aanbieders vanuit Curaçao richt zich echter ook op jurisdicties waar een vergunningplicht is, zoals Nederland en Spanje. Wanneer een aanbieder vanuit Curaçao zonder lokale vergunning aanbiedt in een land met een vergunningplicht, dan is dat aanbod daar illegaal. Vergunde jurisdicties, zoals Nederland en Spanje, houden zelf toezicht en handhaven op illegaal aanbod in hun land en kunnen op grond van de eigen wetgeving bijvoorbeeld boetes opleggen.

Zoals reeds vermeld in het antwoord op vraag 6 is het toezicht op de offshore kansspelsector in Curaçao door de huidige toezichthouder ontoereikend. Er wordt door Curaçao, als onderdeel van de hervormingen in het Landspakket Curaçao, gewerkt aan een nieuwe Landsverordening op de Kansspelen. In deze nieuwe landsverordening zal ook worden voorzien in een onafhankelijke toezichthouder op de kansspelsector, de Curaçao Gaming Authority. Nederland en Curaçao hebben geregeld contact over de hervorming van de kansspelsector zoals afgesproken in het landspakket. Gestreefd wordt om deze hervorming voor het eind van 2023 te effectueren. In de Uitvoeringsrapportages wordt verslag gedaan van de werkzaamheden die zijn verricht en de resultaten die zijn behaald in het kader van de afspraken op het gebied van de hervorming van de landbased en online goksector. Deze Uitvoeringsrapportages worden ieder kwartaal ter informatie aan de Kamer gestuurd.

Vraag 9

Heeft u een idee hoeveel belasting op Curaçao gevestigde gokbedrijven aan Curaçao afdragen en of er sprake is van constructies waardoor er minder belasting wordt afgedragen dan eigenlijk zou moeten? Zo niet, bent u bereid om hier onderzoek naar te doen of Curaçao aan te sporen hiernaar onderzoek te doen? Ziet u daarnaast mogelijkheden om de winst die door gokbedrijven op Curaçao wordt gemaakt meer ten goede te laten komen aan Curaçao?

Antwoord 9

Vanwege de autonomie van Curaçao binnen het Koninkrijk, heeft Nederland geen eigen inzicht noch kan of wil het onderzoek laten doen naar belastingafdrachten in het land. De keuze voor een belastingsysteem en de gewenste belastingopbrengsten is aan Curaçao. Het is wel algemeen bekend dat veel gokbedrijven gebruik maken van het territorialiteitsstelsel, waardoor de effectieve belastingdruk laag is. Een van de doelstellingen in het Landspakket bij de hervorming van de kansspelsector is het verhogen van de inkomsten van de overheid, onder andere via licentievergoedingen.

Vraag 10

Bent u bereid om er bij uw Curaçaose ambtsgenoot op aan te dringen om te kijken naar trustkantoren op Curaçao en hun relatie met gokbedrijven die op de sanctielijst van Oekraïne staan?

Antwoord 10

De Minister van Financiën van Curaçao heeft naar aanleiding van deze Kamervragen een brief gestuurd naar de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Uit dit schrijven blijkt dat de Minister de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten heeft aangeschreven en heeft verzocht om verder onderzoek te doen naar de relatie tussen de gokbedrijven en de op de Oekraïense sanctielijst genoemde bedrijven.

Vraag 11

Bent u bereid het toezicht op de Curaçaose goksector te agenderen bij het eerstvolgende Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO) en de Kamer over de uitkomsten hiervan informeren?

Antwoord 11

Het toezicht op de Curaçaose kansspelsector is een autonome aangelegenheid van het Curaçao. Het JVO gaat over de gezamenlijke inzet op rechtshandhaving binnen het Koninkrijk. Agendering bij het JVO is daarom niet gepast. De hervorming van de kansspelsector is een onderdeel van het Landspakket Curaçao. Curaçao en Nederland, via de TWO, monitoren

gezamenlijk de voortgang van de hervormingsmaatregelen. De Kamer wordt over de voortgang hiervan ieder kwartaal geïnformeerd via de Uitvoeringsrapportages. Zie ook het antwoord op vraag 4.